

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*

(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция: Министерство на образованието и науката	Нормативен акт: проект на Постановление на Министерския съвет за одобряване на Тарифа за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование
За включване в законодателната/ оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.01.2017 г. – 30.06.2017 г.	Дата: 18.04.2017 г.
Контакт за въпроси: Ренета Димитрова	Телефон: 02/ 9217 586

1. Дефиниране на проблема

Необходимостта от приемане на Постановление на Министерския съвет за одобряване на Тарифа за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование (за кратко Постановление), се обуславя от разпоредбите на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО). Съгласно чл. 300, ал. 1 на ЗПУО, в системата на предучилищното и училищното образование се събират такси в размери, определени с тарифа на Министерския съвет, за:

1. разглеждане на заявление за издаване на разрешение за вписване на частна детска градина или частно училище в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование или на промяна на частна детска градина или частно училище; таксата включва разходите за извършване оценка на съответствието на заявените факти и обстоятелства и представените документи с изискванията за вписване на частна детска градина или частно училище или с

изискванията за вписване на промяна на частна детска градина или частно училище;

2. издаване на удостоверение за вписване на частна детска градина или частно училище или за вписване на промяна на частна детска градина или частно училище; таксата включва разходите за подготовка на удостоверението;

3. разглеждане на заявления за одобряване на познавателна книжка, учебник или учебен комплект за предучилищното и училищното образование; таксата включва разходите за проверка на внесените документи;

4. извършване оценка на познавателна книжка, учебник или учебен комплект за съответствието им с държавния образователен стандарт по чл. 22, ал. 2, т. 13 на ЗПУО;

5. признаване на документ за завършен етап на училищно обучение, степен на образование и степен на професионална квалификация, издаден от училища на чужди държави, и за издаване на удостоверение; таксата се определя в зависимост от признавания етап на училищно обучение, степента на образование и професионална квалификация и включва разходите за проверка на документите и за извършване на експертна оценка за съпоставяне продължителността на обучението, вида на училището, в което е извършено обучението, и учебните предмети с изискванията на нормативните актове и учебните планове и програми, действащи в системата на предучилищното и училищното образование;

6. валидиране на компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене; таксата се определя в зависимост от вида на валидирането и включва разходите за проверка на внесените документи и за провеждане на изпитването;

7. разглеждане на заявления и извършване оценка на програмите за обучение за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти; таксата включва разходите за проверка на внесените документи и за оценяване на програмите;

8. провеждане на курсове за оgramотяване, курсове за придобиване на компетентности за завършен прогимназиален етап или за завършени класове от прогимназиален етап и курсове за признаване на професионална квалификация; таксата включва разходите за обучение и за провеждане на изпитването;

9. обучение на граждани на трети държави над задължителната училищна възраст; таксата включва разходите за обучение.

Действащата към момента Тарифа за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката, е издадена на основание и в съответствие с отменения на 01.08.2016 г. Закон за народната просвета. Налице е различие по отношение на уредбата на дейностите, за които се събират средства и на актовете, с които се урежда събирането и размерът им. Актуализирането и синхронизирането на тези актове и логическото им обединяване в единната структура на Тарифа за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, са задължителни с оглед гарантиране прилагането на ЗПУО в неговата цялост.

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна

Съществуващата към момента правна регулация на таксите в системата на предучилищното и училищното образование е непълна и не е в съответствие с изискванията на ЗПУО. Това ще окаже негативно влияние по отношение на системата на предучилищното и училищното образование поради невъзможност на страните, които прилагат правната уредба, да успеят да оптимизират дейността си, за да отговорят на новите изисквания, които поставя ЗПУО.

Проектът на Постановление е изготвен с оглед необходимостта от регламентиране на Тарифа за таксите, събирани от Република България в системата на предучилищното и училищното образование, в съответствие с разпоредбите на чл. 300, ал. 1 от ЗПУО.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Трудностите при прилагането на съществуващата към момента правна регулация на таксите в системата на предучилищното и училищното образование са породени от следните групи проблеми:

Първата група проблеми се отнася до това, че средствата, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, понастоящем се регулират от следните актове:

1. Тарифа за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката (Загл. изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г., бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.), одобрена с Постановление на Министерския съвет № 103 от 10.05.2003 г. Тя има по-ограничен обхват на действие, тъй като се отнася само за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката (МОН). В нея са регламентирани:

- такси за откриване или преобразуване на частна детска градина или частно училище;
- такси за оценяване на познавателна книжка, учебник и учебен комплект;
- такси за признаване на документ за завършен етап на училищно обучение, степен на образование и професионална квалификация, издаден от училища на чужди държави, и за издаване на удостоверение;
- такси за издаване на удостоверение APOSTILLE.

2. Наредба № 2 от 13.11.2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности. В чл. 24. на Наредбата е регламентирано, че разходите, направени от институциите, имащи право да извършват валидиране за установяване, документирание, оценяване и признаване на опита на лицата, както и за провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация, се заплащат суми в размер, определен от институцията.

3. Заповед на министъра на образованието и науката, издадена на основание § 4, ал. 3 от Закона за народната просвета – за определяне размера на средствата, които заплащат чуждестранните граждани за обучение в български училища.

Прилагането на посочените актове е в разрез с разпоредбата на чл. 300, ал. 1 на ЗПУО.

Друга група проблеми е свързана с това, че в съществуващата към момента уредба липсват:

- такса за разглеждане на заявления и извършване оценка на програмите за обучение за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти;
- такса за провеждане на курсове за оgramотяване, курсове за придобиване на компетентности за завършен прогимназиален етап или за завършени класове от прогимназиален етап и курсове за признаване на професионална квалификация.

Спазването на разпоредбата на чл. 300, ал. 1 на ЗПУО ще допринесе за

преодоляване на посочените проблеми и за постигане на устойчивост на положителните резултати от действието на ЗПУО в контекста на успешното осъществяване на реформата в предучилищното и училищното образование. Значимостта на приемането на Постановлението се обуславя и от мащабите на неговото действие – например към учебната 2016/2017 година в системата на училищното образование функционират общо 2511 институции (общински, държавни и частни училища), а в системата на предучилищното образование – 94 частни детски градини.

Проблемите, които са идентифицирани, е възможно да бъдат решени единствено чрез приемане на Постановлението в изпълнение на разпоредбите на ЗПУО.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на Постановление на Министерския съвет за одобряване на Тарифа за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование.

2. Цели

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

Целта на Постановлението е привеждане на таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, в съответствие с изискванията, регламентирани в чл. 300, ал. 1 на ЗПУО. Значимостта на посочената цел се свързва и с обхвата на действие на Постановлението, тъй като към учебната 2016/2017 година броят на институциите в системата на училищното образование е 2511, а на частните детски градини – 94¹.

Предложените размери на таксите са определени при спазване на Методиката за определяне на разходоориентиран размер на таксите по чл. 7а на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност и разходването им и са съобразени със стандартите за финансиране на делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни

¹ Данните са предоставени от Центъра за информационно осигуряване на образованието

показатели.

3. Идентифициране на заинтересованите страни

Посочете всички потенциално засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

Приемането на Постановлението ще окаже въздействие върху широк кръг заинтересовани страни - физически и юридически лица - заявители на съответните административни услуги, Министерството на образованието и науката, институции в системата на предучилищното и училищното образование - 94 частни детски градини] 2511 училища, от които - 183 частни училища и 2328 държавни и общински училища и др.

4. Варианти на действие

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта "без действие"

Идентифицирани са следните варианти на регулативна намеса:

Вариант 0 - да не се прави нищо (без действие; нулев вариант)

Вариант 1 - предприемане на регулаторна намеса

Вариант 0 - неприемане на действие. Нулевият вариант означава да не се предприемат никакви действия. Ако се приложи вариантът „Без действие“, преди всичко ще се нарушат разпоредбите на ЗПУО в чл. 300, ал. 1. Съществуващата в момента правна регулация на Тарифата за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката, ще продължи да създава трудности и да възпрепятства прилагането на ЗПУО.

В резултат на анализа на ситуацията се налага изводът, че проблемът не може да се разреши без предприемане на никакви действия. Поради гореизложеното Вариант 0 – да не се предприема нищо, в конкретния случай е неефективен и е необходимо да се

отхвърли.

Вариант 1 - регулаторна намеса. Приемането и прилагането на Постановлението е действие, чрез което ще се изпълнят разпоредбите на чл. 300, ал. 1 на ЗПУО. Чрез предприемането на регулаторна намеса (приемане и прилагане на Постановлението) ще се гарантира устойчивост и предвидимост на процесите.

Извършен е анализ на разходите, пряко свързани с извършваните дейности, за които съгласно чл. 300 от ЗПУО е установено събиране на такси в системата на предучилищното и училищното образование. На базата на изводите от анализа се предприемат следните промени:

Размерът на таксите по чл. 300, ал. 1 на ЗПУО, от т. 1 до т. 8 включително е определен при спазване Методиката за определяна на разходоориентиран размер на таксите по чл. 7а на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност и разходването им, приета с Постановление на Министерския съвет (ПМС) № 1 от 05.01.2012 г.

Таксите за оценяване на познавателна книжка, учебник или учебен комплект за предучилищното и училищното образование са актуализирани през 2016 г. с ПМС № 177/18.02.2016 г., поради което не се предлага промяна в размера им.

Размерът на таксите за обучение на граждани на трети държави над задължителната училищна възраст, съгласно чл. 300, ал. 1, т. 9 от ЗПУО, е съобразен със стандартите за финансиране на делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели за 2017 г., приети с Решение на Министерския съвет (РМС) № 304 от 26.04.2016 г., изменено с РМС № 920 от 02.11.2016 г.

Считано от 01.01.2017 г., извършването на дейностите по издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от висшите училища, от институциите в системата на предучилищното и училищното образование и от МОН, премина от МОН към Националния център за информация и документация (НАЦИД). Разходите за издаване на удостоверение APOSTILLE се заплащат на НАЦИД по ценоразпис, утвърден от изпълнителния директор на НАЦИД. С оглед изложеното в проекта на Постановление не са включени такси за издаване на удостоверение APOSTILLE.

Предвид измененията, които следва да се направят в Тарифата за таксите, както и в промяната на нормативното основание за издаването на акта, е необходимо да се приеме Постановлението, което отменя сега действащата Тарифа за таксите, които се събират от МОН.

Поради изложеното дотук Вариант 1 – предприемане на законодателни мерки, следва да се приеме като необходим и възможен.

5. Негативни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

Вариант 0 - При прилагането на нулев сценарий запазването на текущото състояние на правната уредба на Тарифата за таксите, които се събират от МОН, поражда рискове и отрицателни последици от социален и икономически характер.

Негативните последици от непредприемането на никакви действия преди всичко се отнасят до нарушаване на разпоредбите на чл. 300, ал. 1 на ЗПУО. Те са свързани с ощетяване на държавния бюджет и на бюджетите на институции в системата на предучилищното и училищното образование при предоставяне на съответните услуги без събиране на такси, както и с невъзможност за предоставяне на достъп до услуги на заинтересованите страни.

Вариант 1 - При проучванията и анализите в процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието не са идентифицирани очаквани негативни ефекти в икономически и социален план при предприемане на регулаторна намеса (приемане на Постановлението). Изключение прави увеличаването на административната тежест за заинтересованите страни - физическите и юридическите лица - заявители на услуги, поради увеличаване на размера на съществуващите такси за някои от услугите, за които се отнася Постановлението.

Прилагането на Вариант 1 няма да доведе до отрицателни въздействия върху заинтересованите страни и няма да има отрицателни ефекти относно екологичното

равновесие, както и до промяна в административната тежест за бизнеса.

6. Положителни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

Вариант 0 - Не се очакват положителни въздействия по отношение на нито една от заинтересованите страни. Като цяло действащата към момента нормативна уредба на Тарифата за таксите, които се събират от МОН, не е в синхрон с изискванията на ЗПУО, а очакванията и стремежът за развитие на заинтересованите страни са свързани с това обществените отношения в тази сфера да бъдат регламентирани в рамките на ЗПУО.

Вариант 1 - С приемане на Постановлението преди всичко ще бъдат изпълнени разпоредбите на чл. 300, ал. 1 на ЗПУО. Ще се постигне съответствие с разпоредбите на ЗПУО чрез актуализиране на действащите такси за:

- разглеждане на заявление за издаване на разрешение за вписване на частна детска градина или частно училище в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование или на промяна на частна детска градина или частно училище;
- издаване на удостоверение за вписване на частна детска градина или частно училище или за вписване на промяна на частна детска градина или частно училище;
- разглеждане на заявления за одобряване на познавателна книжка, учебник или учебен комплект за предучилищното и училищното образование;
- извършване оценка на познавателна книжка, учебник или учебен комплект за съответствието им с държавния образователен стандарт по чл. 22, ал. 2, т. 13 на ЗПУО;
- признаване на документ за завършен етап на училищно обучение, степен на образование и степен на професионална квалификация, издаден от училища на чужди държави, и за издаване на удостоверение;

- валидиране на компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене;
- обучение на граждани на трети държави над задължителната училищна възраст.

Ще се осигури достъп на заинтересованите страни при спазване на законовите изисквания до нови услуги чрез определяне на такси за тях:

- разглеждане на заявления и извършване оценка на програмите за обучение за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти
- провеждане на курсове за ограмотяване, курсове за придобиване на компетентности за завършен прогимназиален етап или за завършени класове от прогимназиален етап и курсове за признаване на професионална квалификация.

Приемането и прилагането на Постановлението ще доведе до увеличаване на приходите в държавния бюджет и в бюджетите на институции в системата на предучилищното и училищното образование при предоставяне на съответните услуги чрез събиране на такси.

Позитивни последици се очакват и относно заинтересованите страни – заявителите на услугите, за които се отнася Постановлението, тъй като на тях ще им бъде предоставен достъп до тези услуги.

Прилагането на Вариант 1 няма да има негативни ефекти относно екологичното равновесие, както и няма да доведе до промяна в административната тежест за бизнеса.

7. Потенциални рискове

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

При извършените проучвания и анализи в процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието рискове от приемането на Постановлението, включително възникване на съдебни спорове, не са установени.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

0 Ще се повиши

0 Ще се намали

0 Няма ефект

Посредством действието на Постановлението ще се повиши административната тежест за физическите и юридическите лица - заявители на услуги, поради увеличаване на размера на съществуващите такси за някои от услугите, за които се отнася Постановлението.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

С Постановлението не се създават нови регулаторни режими и не се засягат съществуващи режими и услуги.

9. Създават ли се нови регистри?

С Постановлението не се създават нови регистри.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Постановлението няма ефект върху малките и средните предприятия.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

0 Да

0 Не

Проектът на Постановление не изисква цялостна оценка на въздействието.

12. Обществени консултации

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския

съюз?

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

С проекта за Постановление не се въвеждат разпоредби на европейското право.

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Наталия Михалевска, директор на дирекция „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“

Дата:

Подпис: